

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยคือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครูในระดับนักศึกษา ระดับสาขาวิชา และระดับคณะวิชา ด้วยการศึกษารายการ งานวิจัยและศึกษาดูด้วยเทคนิควิธีวิจัยเชิงคุณภาพ 2) เพื่อสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู และ 3) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครูกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สำหรับการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครูในระดับนักศึกษา ระดับสาขาวิชา และระดับคณะวิชา ด้วยการศึกษารายการ งานวิจัยและศึกษาดูด้วยเทคนิควิธีวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ปัจจัยระดับนักศึกษา ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม แรงจูงใจในการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพครู และพฤติกรรมการเรียน ส่วนปัจจัยระดับสาขาวิชา คือ ความเป็นนักวิชาการของอาจารย์ และคุณภาพการสอนของอาจารย์ สำหรับปัจจัยระดับคณะวิชา ได้แก่ คุณลักษณะผู้บริหารระดับอุดมศึกษา การได้รับการสนับสนุนในส่วนที่เกี่ยวข้อง การบริหารหลักสูตร การจัดการด้านฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประกันคุณภาพการศึกษา

นำปัจจัยที่พบจากการศึกษามาสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู แล้วจึงตรวจสอบรูปแบบตามสมมุติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยคณาบดีและรองคณาบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ จำนวน 125 คน อาจารย์ผู้สอนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 472 คน และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ซึ่งเป็นนักศึกษาครูชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้ว จำนวน 1,598 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และแบบประเมินความสามารถตนเองของนักศึกษาโดยมีระดับความสามารถ 10 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์พหุระดับด้วยโปรแกรม HLM 6.02 และโปรแกรม SPSS และตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ด้วยวิธีการของ สเปชท์ (Specht)

ผลการพัฒนารูปแบบ ได้รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบพหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครูในระดับนักศึกษา ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม เจตคติต่อวิชาชีพครู และพฤติกรรมการเรียน ส่วนในระดับสาขาวิชาพบว่า คุณภาพการสอนของอาจารย์ มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู สำหรับปัจจัยสาเหตุในระดับคณะวิชาที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะความเป็นครู คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการด้านฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประกันคุณภาพการศึกษา

The purposes of the development of a multi – level causal model of the factors influencing teacher attribute were 1) to study the factors influencing teacher attribute according the levels of students, the programs and the faculties by the documentary study and qualitative research. 2) to construct a multi – level causal model of the factors influencing teacher attribute. 3) to examine the congruence of a multi – level causal model of the factors influencing teacher attribute by the empirical data.

In the study of the influential factors upon the teacher attribute of student, program and faculty level, from the documentary study and qualitative research, it was found that factors of the student level were the background knowledge, motivation, teacher professional attitudes and learning behaviors. The program level, there were the lecturers academic expertise and lecturer's teaching quality. The faculty level, the university administrators characteristics, the curriculum administration, support, the teaching practicum and educational quality control were the factors.

The model was constructed from the above factors. The model was examined along with the proposed assumption by the empirical data. The samples consisted of 125 deans, 472 lecturers and 1,598 students.

Data were collected by questionnaires. The multi - level causal model was analyzed by HLM 6.02 and SPSS. The examination of the congruence of the causal model by Specht's method.

The result of the development of a multi – level causal model of the factors influencing teacher attribute was the causal factors which influence in the student level, the background knowledge, teacher professional attitudes and learning behaviors, The factor in the program level was the lecturer's teaching quality. The faculty level, the dean's curriculum administration, the teaching practicum and the educational quality control were the main factors.